

Beleidsregels Jeugdhulp 2026–2 gemeente Leeuwarden

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden;

gelet op de Jeugdwet 2015;

gelet op de Verordening Jeugdhulp van de gemeente Leeuwarden;

b e s l u i t

vast te stellen de navolgende beleidsregels:

Beleidsregels Jeugdhulp 2026–2 gemeente Leeuwarden.

Deze beleidsregels zijn vastgesteld op 16 juni 2026 en treden in werking op de dag na publicatie.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Jeugdwet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

1. *aanvraag*: het verzoek van de jeugdige en/of ouder(s) aan het college om een beslissing te nemen op de vraag om een individuele maatwerkvoorziening te verstrekken.
2. *algemeen gebruikelijke voorziening*: voorziening die niet speciaal bedoeld is voor jeugdigen en/of ouders met een beperking én algemeen verkrijgbaar is én niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten, diensten, activiteiten of andere maatregelen.
3. *algemene voorziening*: het aanbod van diensten of activiteiten dat zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruiker toegankelijk is. In de Jeugdwet wordt dit een overige voorziening genoemd.
4. *andere voorziening*: voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet.
5. *Awb*: Algemene wet bestuursrecht.
6. *beschikking*: schriftelijke beslissing die namens het college aan de jeugdige en/of ouder(s) wordt gestuurd.
7. *besluit*: een besluit dat door of namens het college genomen wordt en wordt vastgelegd in een beschikking aan de jeugdige en/of ouder(s).
8. *bovengebruikelijke hulp*: ondersteuning geboden door partners, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten, die de gebruikelijke hulp in aard, omvang en/of intensiteit overstijgt.
9. *budgetbeheerder*: de persoon die namens de budgethouder het persoonsgebonden budget beheert en die alle aan het persoonsgebonden budget verbonden taken uitvoert (zie artikel 12 lid 1c). De budgetbeheerder kan tevens de budgethouder zijn.
10. *budgethouder*: de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is toegekend en voor wie de ondersteuning is geïndiceerd.
11. *budgetplan*: het plan dat de jeugdige en/of ouder(s) bij de aanvraag voor een persoonsgebonden budget indient, waarin de keuze voor een persoonsgebonden budget (in plaats van zorg in natura) gemotiveerd wordt en waarin aangegeven wordt aan welke vorm van ondersteuning het budget besteed gaat worden, door wie de ondersteuning geleverd gaat worden en welke activiteiten uit het budget betaald gaan worden.
12. *cliëntondersteuner*: een onafhankelijk persoon die de jeugdige en/of ouder(s) informeert, adviseert en/of begeleidt bij vragen, problemen, klachten of bezwaren in verband met de, al of (nog) niet verstrekte, ondersteuning vanuit de Jeugdwet. Een cliëntondersteuner wordt ook wel een vertrouwenspersoon genoemd.
13. *college*: burgemeester en wethouders van de (centrum) gemeente Leeuwarden, die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het gevoerde beleid. Het college kan deze bevoegdheid mandateren op grond van de algemene regels van de Awb. Verstrekte mandaten worden vastgelegd in het mandaatoverzicht.
14. *eigen kracht*: de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige en/of ouders(s) (zowel voor gebruikelijke hulp als bovengebruikelijke hulp) om, zelf of met personen uit het sociaal netwerk (mantelzorg), de opgroei en/of opvoedingsproblemen op te lossen.
15. *familiegroepsplan*: een plan dat de jeugdige en/of ouder(s), zelf of samen met het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s), opstelt.
16. *formele ondersteuning*: ondersteuning die wordt geboden door een professional, niet zijnde een persoon uit het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s), die als formele ondersteuner staat geregistreerd bij de gemeente Leeuwarden.
17. *gebiedsteam*: een lokaal team (vanuit de gemeente) met professionals, dat de jeugdige en/of ouder(s) kan ondersteunen bij hun vragen op het gebied van werk, financiën, opvoeding, wonen, vrije tijd en sport, wet- en regelgeving, vrienden en relaties, zorg, ondersteuning en hulpmiddelen. Dit wordt ook wel (sociaal) wijkteam, dorpen team of scholenteam genoemd.
18. *gebruikelijke hulp*: ondersteuning die partners, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid geacht worden elkaar onderling te bieden.
19. *gecertificeerde instelling (GI)*: een instelling die jeugdbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering uitvoert. Dit zijn onder andere het Regiecentrum Bescherming en Veiligheid, de William Schrikker Stichting (WSS), het Leger des Heils Jeugdbescherming en Jeugdreclassering en het NIDOS.
20. *gesprek*: gesprek in het kader van het onderzoek naar de melding van de behoefte aan ondersteuning van de jeugdige en/of ouder(s).

21. *individuele maatwerkvoorziening*: op de jeugdige en/of ouder(s) toegesneden ondersteuning, die op basis van zorgvuldig onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de jeugdige en/of ouder(s) toegankelijk is. In de Jeugdwet wordt dit een individuele voorziening genoemd.
22. *informele ondersteuning*: ondersteuning die geboden wordt door een persoon die geen formele ondersteuning biedt, zoals een persoon uit het sociale netwerk van de jeugdige en/of ouder(s) of een beroepskracht die niet voldoet aan de gestelde (kwaliteits)eisen.
23. *intensiteit*: de intensiteit geeft de zwaarte aan van de behandeling, begeleiding of ondersteuning.
24. *jeugdexpertteam*: gemeentelijk team dat verantwoordelijk is voor de toegang tot en procesregie op ondersteuning geboden vanuit de Jeugdwet (jeugdhulp) en specifieke veiligheidstaken uitvoert.
25. *jeugdhulp*: de ondersteuning aan jeugdige en/of ouder(s) waar sprake is van opgroei- en opvoedingsproblematiek die een bedreiging kan vormen voor:
 - a. een veilige (cognitieve, sociale, emotionele en lichamelijke) ontwikkeling van de jeugdige en/of zijn omgeving en/of
 - b. deelname aan het maatschappelijk verkeer en/of zelfstandig functioneren.
26. *jeugdige*: een persoon die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, dit impliceert ook een ongeborene.

In deze beleidsregels spreken we ook van 'jeugdige' als een persoon ondersteuning in de vorm van Jeugdhulp ontvangt na het 18^e levensjaar als:

 - a. in het kader van het Jeugdstrafrecht door de rechter is bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is of een verplicht nazorgtraject is opgelegd. Dan loopt de ondersteuning door conform de termijn in de rechterlijke beschikking.
 - b. de jeugdige ondersteuning in de vorm van voltijd en/of deeltijd Pleegzorg geboden wordt of als de jeugdige verblijft in een gezinshuis. Dan kan de ondersteuning doorlopen tot 21 jaar;
 - c. voor het bereiken van de leeftijd van 18 jaar conform de Jeugdwet door de verwijzer is bepaald dat voortzetting of hervatting van reeds (eerder) ingezette jeugdhulp noodzakelijk is. Dan kan de ondersteuning doorlopen tot maximaal 23 jaar.
27. *mantelzorg*: ondersteuning die vrijwillig en onbetaald wordt geboden door een persoon uit het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s).
28. *melding*: het bericht waarin aangegeven wordt dat de jeugdige en/of ouder(s) behoefte aan ondersteuning heeft.
29. *ondersteuningsplan*: het plan dat naar aanleiding van het onderzoek naar de melding van behoefte aan ondersteuning van de jeugdige en/of ouder(s) wordt gemaakt. Dit wordt ook wel een plan van aanpak of hulpverleningsplan genoemd.
30. *ondersteuningsprofiel*: een algemeen geformuleerd profiel binnen Specialistische Jeugdhulp dat de aard van de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of ouders weergeeft. Er zijn binnen Specialistische Jeugdhulp 10 ondersteuningsprofielen (A t/m J) gedefinieerd.
31. *onderzoek*: het verhelderen van de behoefte van de jeugdige en/of ouder(s) aan ondersteuning en het in kaart brengen van mogelijke oplossingen.
32. *ouder(s)*: gezaghebbende ouder(s), adoptiefouder(s), stiefouder(s) of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt.
33. *participatie*: deelname aan het maatschappelijk verkeer, waarbij de bewoner mensen kan ontmoeten, contacten kan onderhouden, boodschappen kan doen, aan maatschappelijke activiteiten kan deelnemen en zich kan verplaatsen.
34. *persoonsgebonden budget (PGB)*: een geldbedrag waarmee de jeugdige en/of ouder(s) zelf ondersteuning kan inkopen.
35. *professional*: beroepskracht met (middels diploma of ervaringscertificaat) aantoonbare specifieke kennis en vaardigheden ten aanzien van de opgroei-, opvoed- en ontwikkelingsproblematiek van de jeugdige en/of ouder(s) en/of de benodigde ondersteuning én die (aantoonbaar) voldoet aan de in de branche geldende (kwaliteits)eisen én een gericht op de voorziening passende registratie heeft bij de KvK of in loondienst is bij een formele zorgaanbieder. Een beroepskracht voor Jeugdhulp moet daarnaast geregistreerd staan in een relevant beroepsregister, zoals SKJ of BIG.
36. *resultaat*: de beoogde of daadwerkelijk bereikte uitkomsten van een Jeugdhulptraject.
37. *sociaal netwerk*: personen uit de huiselijke kring van de jeugdige en/of ouder(s) (familielid, huisgenoot, echtgenoot, voormalig echtgenoot of mantelzorger) of iemand buiten de huiselijke kring waarmee de jeugdige en/of ouder(s) een sociale relatie heeft. Onder een sociale relatie verstaan we een relatie met een persoon waarmee de jeugdige en/of ouder(s) regelmatig contact onderhoudt en die van betekenis is voor en bijdraagt aan het welzijn en welbevinden van de jeugdige en/of ouder(s).
38. *traject*: een traject omvat alle ondersteuning die een jeugdige en/of ouder(s) nodig heeft om de opgroei- en opvoedproblemen op te lossen.

39. *trekkingsrecht*: vorm waarin het PGB beschikbaar wordt gesteld. Het PGB wordt door de gemeente niet overgemaakt naar de bankrekening van de budgethouder maar naar de bankrekening van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB betaalt de door de budgetbeheerder goedgekeurde declaratie(s) van de zorgaanbieder(s).
40. *verordening*: de verordening Jeugdhulp van de gemeente Leeuwarden.
41. *verstrekking*: vorm waarin de ondersteuning wordt bekostigd, dat wil zeggen in de vorm van zorg in natura of een persoonsgebonden budget.
42. *vertegenwoordiger*: persoon of rechtspersoon die de jeugdige en/of ouder(s), die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake, vertegenwoordigt.
Dit kan een wettelijk vertegenwoordiger of een gemachtigd vertegenwoordiger zijn.
 - a. *wettelijk vertegenwoordiger*: iemand die op grond van een gerechtelijke uitspraak gemachtigd is om de jeugdige en/of ouder(s) te vertegenwoordigen. In het geval van een minderjarige zijn er 2 vormen van wettelijke vertegenwoordiging: gezaghebbende ouder en voogd. In het geval van een meerderjarige zijn er 3 vormen van wettelijke vertegenwoordiging: curator, bewindvoerder en mentor.
 - b. *gemachtigd vertegenwoordiger*: iemand uit het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s), die door de ouder(s) schriftelijk is gemachtigd om bepaalde zaken voor de jeugdige en/of ouder(s) te regelen en/of de belangen van de jeugdige en/of ouder(s) te behartigen. Het college kan een gemachtigd vertegenwoordiger weigeren als er ernstige bezwaren bestaan tegen deze persoon in relatie tot de machtiging.
43. *voorziening*: aanbod van diensten, activiteiten of hulpmiddelen.
44. *vrijwilliger*: een persoon buiten het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s) die vrijwillig en onbetaald ondersteuning biedt. Dit kan zowel op eigen initiatief als vanuit een organisatie, zoals een vrijwilligersorganisatie, een buurtvereniging of een kerk.
45. *vrijwilligerswerk*: onbetaalde inzet voor anderen, een groep of de samenleving in de vorm van het bieden van ondersteuning of het uitvoeren van activiteiten.
46. *zelfredzaamheid*: het in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL) en het voeren van een gestructureerd huishouden.
De noodzakelijke ADL in het kader van zelfredzaamheid betreffen: in en uit bed komen, aan- en uitkleden, bewegen, lopen, gaan zitten en weer opstaan, lichamelijke hygiëne, toiletbezoek, eten/drinken, medicijnen innemen, ontspanning en sociaal contact.
47. *zorgaanbieder*: een organisatie of persoon die ondersteuning biedt aan de jeugdige en/of ouder(s). Dit wordt ook wel een jeugdhulpaanbieder genoemd.
48. *zorg in natura (ZIN)*: een verstrekking van een voorziening via een door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieder.

Artikel 2. Aanbod van ondersteuning

De gemeente Leeuwarden biedt de volgende vormen van ondersteuning middels een algemene voorziening:

1. *Preventieve jeugdhulp*:
Waaronder publieke jeugdgezondheidszorg (inclusief het Opvoedpunt) en het Preventief aanbod Jeugd.
2. *Jeugdondersteuner Kindcentrum (JoK)*:
Onafhankelijke expertise binnen een Integraal Kindcentrum (IKC: een organisatie waar onderwijs, opvang en welzijnsactiviteiten voor kinderen van 0-12 jaar zijn samengevoegd), ten behoeve van het vroegtijdig signaleren van ontwikkelingsvragen, opvoedvragen en ondersteuningsvragen van kinderen, ouders en het IKC team. Met als doel hier preventief, snel en effectief op te acteren en bij te dragen aan het versterken van een inclusieve pedagogische omgeving, waarbij aandacht is voor vernieuwende werkwijzen.
3. *Praktijkondersteuner Huisarts GGZ Jeugd (POH-GGZ Jeugd)*:
Hulp en ondersteuning binnen de huisartsenpraktijk aan jeugdigen met psychische en/of psychosociale problemen die, zelf of via hun ouders/begeleiders, een beroep doen op hun huisarts. De POH-GGZ Jeugd biedt deze ondersteuning snel, zonder wachtlijst en in een vertrouwde omgeving. De POH-GGZ Jeugd brengt in 5 gesprekken de problemen in kaart en komt tot een advies of ondersteuningsplan. De POH-GGZ Jeugd is de verbindende schakel tussen de huisarts en het Jeugdexpertteam.
4. *Clientondersteuning*:
Het onafhankelijk geven van informatie, advies en korte ondersteuning, waarbij het belang van de jeugdige het uitgangspunt is, ten behoeve van het verkrijgen van (integrale) ondersteuning of het uitoefenen van de rechten van de jeugdige en/of ouders(s) hierbij. Een cliëntondersteuner wordt ook wel vertrouwenspersoon genoemd. Deze ondersteuning kan informeel (uit het eigen netwerk van de jeugdige en/of ouder(s)) of formeel (door een professional) worden geboden.

5. *Basisondersteuning:*
Algemene ondersteuning geboden door een professional die bijdraagt aan het veilig en gezond (cognitief, sociaal, emotioneel en/of lichamelijk) opgroeien van jeugdigen en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, onderwijs, welzijn, wonen, schuldhulpverlening, werk en inkomen. Binnen de basisondersteuning wordt vanuit de Jeugdwet ook lichte opvoedondersteuning geboden.
6. *Mantelzorgondersteuning:*
Ondersteuning ten behoeve van de mantelzorger met als doel het blijvend kunnen bieden van de mantelzorg en het voorkomen van overbelasting van de mantelzorger, door waar nodig (deels of tijdelijk) taken over te dragen aan een vrijwilliger of professional.

De gemeente Leeuwarden biedt de volgende vormen van ondersteuning middels een individuele maatwerkvoorziening:

7. *Dyslexiezorg:*
Ondersteuning voor jeugdigen met (een vermoeden van) Ernstig Dyslexie (ED), in de vorm van dyslexieonderzoek en/of behandeling. Dyslexiezorg wordt geboden aan jeugdigen in de leeftijd van 7 tot en met 12 jaar, dan wel aan jeugdigen waarvan de dyslexiezorg vóór de 13e verjaardag van de jeugdige is gestart.
Er is sprake van ED als de leerachterstand in lezen en/of spellen erg groot is gezien de leeftijd en het onderwijsniveau, ondanks extra instructie op school. Er is alleen sprake van ED als er volgens het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0 een diagnose is gesteld en er geen andere oorzaken zijn gevonden die de problemen kunnen verklaren.
8. *Pleegzorg:*
Ondersteuning voor jeugdigen die (tijdelijk of blijvend) niet thuis kunnen wonen. Ondersteuning waarbij pleegouders de jeugdige basiszorg op het gebied van dagelijkse en specifieke verzorging en opvoeding, onderwijs en wonen bieden in combinatie met professionele begeleiding van het pleegkind, de pleegouders en de biologische ouders door een pleegzorgaanbieder. Pleegzorg kan zowel tijdelijk als langdurig en zowel in voltijd, deeltijd als crisis geboden worden. Een pleeggezin kan zowel een gezin uit het pleeggezinnenbestand van een voorziening voor pleegzorg zijn als een gezin uit het eigen netwerk van familie of bekenden.
9. *Woonvoorziening:*
Woonvormen voor jeugdigen die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen, waar jeugdigen kunnen opgroeien en opvoedondersteuning ontvangen. Woonvormen zijn: gezinshuizen, kleinschalige woonvoorzieningen, ouder- en kind woonvoorzieningen en zelfstandigheidstraining woonvoorzieningen.
10. *Onderwijszorgarrangement:*
Ondersteuning voor jeugdigen in het regulier voortgezet onderwijs, met internaliserende problematiek die het schoolfunctioneren zo belemmert dat er sprake is van een bedreiging van een veilige (cognitieve, sociale, emotionele en lichamelijke) ontwikkeling en (een risico op) schooluitval. De ondersteuning vindt plaats op een Fonk Fryslân schoollocatie in Leeuwarden.
11. *Specialistische Jeugdhulp:*
Ondersteuning voor jeugdigen met ontwikkelings- en gedragsproblemen.
Binnen Specialistische Jeugdhulp worden de volgende ondersteuningsprofielen onderscheiden:
 - a. Profiel A: Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp. Ambulante ondersteuning gericht op het oplossen dan wel verminderen van enkelvoudige ontwikkel-, gedrags- emotionele en/of verslavingsproblematiek (ook bij jeugdigen met beneden gemiddelde intelligentie).
 - b. Profiel B: Meervoudige Specialistische Jeugdhulp. Ambulante ondersteuning gericht op het oplossen dan wel verminderen van meervoudige ontwikkel-, gedrags- emotionele en/of verslavingsproblematiek (ook bij jeugdigen met beneden gemiddelde intelligentie).
 - c. Profiel C: Complexe problematiek. Ambulante ondersteuning gericht op het oplossen dan wel verminderen van complexe problematiek. Het gehele gezin is onderdeel van de behandeling en mogelijk is ook individuele problematiek van meerdere gezinsleden aan de orde.
 - d. Profiel D: (Zeer) Complexe en intensieve problematiek. Ambulante ondersteuning gericht op het oplossen dan wel verminderen van de aanwezige zeer complexe problematiek.
 - e. Profiel E: Begeleiding en ondersteuning bij structurele problematiek en versterking van de zelfredzaamheid van jeugdige en ouders. Ondersteuning en begeleiding gericht op het leren hanteren en omgaan met structurele problematiek en het versterken van de zelfredzaamheid van de jeugdige en het gezinssysteem.
 - f. Profiel F: Dagopvang (niet zijnde 24 uur per dag). Opvang van de jeugdige met (ouders met) langdurige of chronische problematiek in een pedagogische setting buiten de eigen thuissituatie van de jeugdige. De opvang is aanvullend op profiel B,C, D of E en tijdelijk en beperkt van aard.

- g. Profiel G: Dagbehandeling Specialistische Jeugdhulp. Behandeling (indien aangevuld met diagnostiek en/of ondersteuning) gericht op het oplossen dan wel verminderen van de aanwezige problematiek zodat een stabiele situatie ontstaat.
 - h. Profiel H: Residentiële Specialistische Jeugdhulp. Verblijf (inclusief begeleiding en verzorging) gedurende meerdere dagen per week op locatie van een aanbieder. Het verblijf is aanvullend op behandeling die gericht is op het oplossen dan wel verminderen van de aanwezige problematiek zodat een stabiele situatie ontstaat.
 - i. Profiel I: Logeren. Logeeropvang in een pedagogische setting aanvullend op profiel B, C, D of E.
 - j. Profiel J: Randvoorwaardelijke zaken en producten. De onder dit profiel vallende producten kunnen noodzakelijk zijn om er voor te zorgen dat er sprake is van effectieve jeugdhulp. Het gaat om de volgende producten:
 - 1. Vervoer.
 - 2. Reistijd: bij hulpverlening op één van de Friese Waddeneilanden.
 - 3. Medicatiecontrole.
 - 4. Overbrugging: naar Wlz of Diagnostiek.
 - 5. Laag frequent contact.
 - 6. Nazorg.
 - 7. Multidisciplinaire Diagnostiek: t.b.v. het bepalen van passende Jeugdhulp.
12. *Open 3 milieus voorziening (O3M)*
Ondersteuning in de vorm van residentiële jeugdhulp voor jeugdigen met ernstige gedrags- en/of gezinsproblemen, al dan niet met een licht verstandelijke beperking en/of psychiatrische problematiek. De voorziening heeft als doel om binnen de 3 milieus - wonen, onderwijs en vrije tijd - met 24 uren verblijf en begeleiding een gezonde ontwikkeling van jeugdigen te stimuleren, aanwezige problemen te verminderen, en de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen de jeugdige en zijn sociale netwerk te herstellen.
13. *JeugdzorgPlus*
Ondersteuning in de vorm van gesloten residentiële jeugdhulp voor jeugdigen die zich onttrekken aan de jeugdhulp die noodzakelijk is. Zonder behandeling vormen zij een risico voor zichzelf en/of hun omgeving. Deze ondersteuning wordt indien nodig ingekocht buiten de regio Fryslân.
14. *Landelijk Transitiearrangement (LTA)*
Ondersteuning voor jeugdigen met een zeer weinig voorkomende ondersteuningsvraag die zeer specialistische inzet vraagt. Deze ondersteuning is namens alle gemeenten landelijk ingekocht door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Een overzicht van het LTA staat op: www.vng.nl/artikelen/functies-en-aanbieders-jeugdhulp.
15. *Crisishulp:*
Ondersteuning die directe inzet vraagt om de veiligheid van de jeugdige en/of ouder(s) te garanderen. Dit kan zijn in situaties waarbij gevaar voor een jeugdige dreigt door ernstige verwaarlozing, fysiek geweld of seksueel misbruik, of in situaties waarin een ouder of jeugdige dreigt met zelfdoding of een psychose heeft. Crisishulp kan zowel ambulante als residentiële zijn.
16. *Jeugdbescherming:*
Ondersteuning in de vorm van jeugdbeschermingsmaatregelen. Een (voorlopige) ondertoezichtstelling ((V)OTS) en een gezagsbeëindigende maatregel zijn jeugdbeschermingsmaatregelen. Deze maatregelen kan de rechter opleggen als vrijwillige hulp niet toereikend is en de jeugdige ernstig bedreigd wordt in zijn ontwikkeling. Soms woont een kind daarom (tijdelijk) niet meer thuis. Gezinsvoogden van een Gecertificeerde Instelling (GI) begeleiden een gezin bij de opvoeding, tot de ouders dit weer zelfstandig kunnen.
17. *Jeugdreclassering:*
Ondersteuning in de vorm van intensieve begeleiding en controle voor jongeren die veroordeeld zijn of verdacht worden van een strafbaar feit. Dit kan zowel op basis van een proces-verbaal van de politie als van de leerplichtambtenaar zijn. De jeugdreclassering wordt uitgevoerd door een Gecertificeerde Instelling of de volwassenreclassering.

TOELICHTING

De meeste jeugdigen en ouders geven zelf vorm aan hun leven en beschikken over voldoende veerkracht om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen die daarbij horen om te (leren) gaan. Zij gebruiken daarbij hun talenten en vaardigheden en kunnen een beroep doen op hun naasten (familie, vrienden, buurtgenoten) of op vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties. Soms is echter ondersteuning door professionals nodig.

Aan kwetsbare jeugdigen en ouders die voor korte of langere tijd ondersteuning nodig hebben, bieden we die. Het liefst dichtbij en laagdrempelig toegankelijk, in eigen wijk of dorp. Ondersteuning die past bij de vraag en die aansluit bij de eigen kracht. Hierdoor kan een samenwerking ontstaan tussen jeugdigen en ouders, hun netwerk, de

sociale basis en professionals vanuit de basisondersteuning. Daarnaast blijft voor de meest kwetsbare jeugdigen en ouders aanvullende ondersteuning beschikbaar.

De Jeugdwet kent taken op het gebied van preventie en vroegsignalering, veiligheid en het bieden van passende ondersteuning in de vorm van algemene en maatwerkvoorzieningen. Voor alle geboden ondersteuning geldt dat deze wordt ingezet ter bevordering van een veilige (cognitieve, sociale, emotionele en lichamelijke) ontwikkeling, waarin de eigen kracht zo veel als mogelijk wordt ingezet en versterkt en het eigen netwerk zo mogelijk wordt betrokken en versterkt. Dit geldt zowel voor ondersteuning vanuit de sociale basis als voor basisondersteuning en aanvullende ondersteuning. Uitgangspunt hierbij is dat ondersteuning op maat wordt geboden.

Alle jeugdigen en ouders die op basis van het woonplaatsbeginsel de gemeente Leeuwarden als woonplaats hebben, kunnen hun ondersteuningsvraag neerleggen bij de buurt- of dorpskamers. Indien nodig krijgt de aanvrager thuis bezoek. Niet alle jeugdigen en ouders vinden op eigen initiatief de weg naar de buurt- of dorpskamers. Medewerkers gaan actief de wijken in en op mensen af wanneer er signalen zijn dat dat nodig is. Die signalen kunnen van een jeugdige en/of ouder(s) zelf komen of van anderen die een zorg melden. Door de basisondersteuning en/of het Jeugdexpertteam wordt de afweging gemaakt of en door wie ondersteuning wordt geboden: de sociale basis, de basisondersteuning of de aanvullende ondersteuning.

Sociale basis

De sociale basis bestaat uit jeugdigen, ouders, hun sociaal netwerk, vrijwilligers, en wijk- en dorpsorganisaties die bewoners op alle leefgebieden ondersteunen. De sociale basis is actief op verschillende domeinen, zoals Jeugd, Participatie en Wmo.

Basisondersteuning (algemene voorziening)

Basisondersteuning is een algemene voorziening, waar door professionals lichte opvoedondersteuning aan jeugdigen en hun ouders wordt geboden. Deze ondersteuning is vrij toegankelijk voor alle jeugdigen en ouders van de gemeente Leeuwarden, ongeacht hun leeftijd. Om gebruik te kunnen maken van een algemene voorziening kan wel een lichte toets plaats vinden, om te bepalen of de jeugdige en/of ouder(s) behoort tot de doelgroep, dan wel of de voorziening passend is. De jeugdige en/of ouder(s) kan van een algemene voorziening gebruik maken zonder besluit van de gemeente.

Lichte opvoedondersteuning omvat:

- Informatie en advies gericht op het vergroten van opvoedvaardigheden,
- Het versterken van het opvoedkundig handelen van de ouder(s) (versterken van de eigen kracht). Dit kan ook ouders met een eigen beperking betreffen.
- Het herstellen van de balans in draagkracht en draaglast van de ouder(s).
- Het verbeteren van het psychosociaal functioneren van de jeugdige.
- Het verbeteren van de gezinscommunicatie.
- Het vergroten van specifieke opvoedingsvaardigheden van ouders ten behoeve van hun kind met ontwikkelings- en/ of gedragsproblemen.

Aanvullende ondersteuning (individuele maatwerkvoorziening)

Aanvullende ondersteuning, in de vorm van een individuele maatwerkvoorziening, kan nodig zijn als na onderzoek blijkt dat de jeugdige en/of ouder(s) niet op eigen kracht, met behulp van het sociaal netwerk of ondersteuning vanuit de sociale basis of basisondersteuning, een veilige (sociaal, emotioneel, cognitieve, lichamelijke) ontwikkeling van de jeugdige kan waarborgen.

Mantelzorgondersteuning

De ondersteuning voor mantelzorgers is vrij toegankelijk, er worden geen toegangseisen of -criteria gesteld.

Mantelzorgondersteuning wordt in natura verstrekt, tenzij de mantelzorger veel kosten moet maken om zijn mantelzorgtaak te vervullen en deze kosten niet zelf kan dragen. Als een mantelzorger hierdoor onder de bijstandsnorm uitkomt, kan er een aanvraag voor bijzondere bijstand worden gedaan.

Bij mantelzorgondersteuning in natura valt te denken aan:

- Ondersteuning door een professional of vrijwilliger.
- Het bieden van een individuele maatwerkvoorziening waardoor de mantelzorger tijd voor zichzelf heeft om tot rust te komen, ook wel respijtzorg genoemd.
- Training om beter in staat te zijn om kwalitatief goede mantelzorg te kunnen leveren.
- Lotgenotencontact of mantelzorgcafé's voor het onderhouden en uitbreiden van sociale contacten met gelijkgestemden.
- Waardering van mantelzorgers door middel van het organiseren van ontspannende activiteiten.

Voor alle vormen van mantelzorgondersteuning geldt dat de activiteiten gericht zijn op het behouden of herstellen van de balans tussen de draagkracht en draaglast van de mantelzorger.

Inkomensondersteuning

Gemeente Leeuwarden heeft, naast ondersteuning vanuit de Jeugdwet, ook verschillende regelingen voor jeugdigen en/of ouder(s) met een laag inkomen en een laag eigen vermogen. De regelingen zijn bijvoorbeeld: de AV Frieso Compleet, bijdrage via Samen voor alle kinderen, studietoelage, individuele inkomensloos, Bijzondere bijstand en Kwijtschelding van gemeentelijke heffingen (zie www.leeuwarden.nl/geldzaken-en-schulden).

- De AV Frieso Compleet is een aanvullende zorgverzekering voor de meerkosten van chronisch zieken en gehandicapten, waarvan de gemeente een deel van de premie betaalt. In deze aanvullende verzekering zitten vergoedingen voor de eigen bijdragen Wmo, alternatieve geneeswijzen, tandheelkunde, hulpmiddelen (waaronder brillen) en fysiotherapie.
- Via 'Samen voor alle kinderen' is een bijdrage mogelijk voor de kosten van zwemlessen, schoolreisjes, schoolspullen, contributie voor sport- of muziekvereniging en sportattributen voor kinderen.
- De studietoelage is een financiële ondersteuning voor studenten die vanwege een beperking niet in staat zijn om bij te verdienen.
- De individuele inkomensloos is een vrij te besteden geldbedrag die de gemeente 1 keer per jaar, onder bepaalde voorwaarden, verstrekt aan mensen die al 3 jaar of langer moeten leven van een laag inkomen. De hoogte van dit bedrag is afhankelijk van het type huishouden en bedoeld voor de aanschaf of vervanging van duurdere spullen.
- De bijzondere bijstand is bedoeld voor mensen die door bijzondere omstandigheden in een situatie terechtkomen, waarin het inkomen onvoldoende is om bepaalde kosten te kunnen betalen. Als daarnaast ook geen beroep gedaan kan worden op het sociaal netwerk, andere daarvoor beschikbare regelingen of eigen vermogen, dan kan bijzondere bijstand worden verstrekt. Bijzondere bijstand is niet alleen bedoeld voor mensen met een uitkering, maar kan door iedereen worden aangevraagd. Er wordt niet alleen gekeken naar de hoogte van het inkomen, maar vooral naar wat iemand te besteden heeft.
- Kwijtschelding van gemeentelijke heffingen kan gegeven worden aan mensen met een laag inkomen en een laag eigen vermogen. Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende heffingen: afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing en onroerend zaak belasting (OZB). De gemeente verleent geen kwijtschelding voor hondenbelasting of een extra container.
- Schuldhulpverlening is hulp en advies bij het oplossen van schulden. Dit betreft ook hulp en advies bij vragen over geldzaken, mogelijke regelingen en ondersteuning om iedere maand rond te kunnen komen. Deze ondersteuning wordt geboden vanuit een buurtservicepunt, het financieel adviesloket PING of het gebiedsteam.

Artikel 3. Melding behoefte aan ondersteuning

1. Een melding van behoefte aan ondersteuning kan door of namens de jeugdige en/of ouder(s) worden gedaan. De persoon die namens de jeugdige en/of ouder(s) een melding doet, kan de wettelijk vertegenwoordiger, een professionele hulpverlener of (huis)arts zijn.
2. Een melding van behoefte aan ondersteuning is vormvrij en kan schriftelijk, digitaal, mondeling of telefonisch worden gedaan.
3. Een melding kan gedaan worden bij:
 - a. de Basisondersteuning (dorps-of buurtkamer);
 - b. de Jeugdgezondheidszorg (onder andere het Opvoedpunt, consultatiebureau);
 - c. de Praktijkondersteuner Huisarts GGZ Jeugd (POH-GGZ Jeugd);
 - d. de Jeugdondersteuner Kindcentrum (JoK);
 - e. de Scholenteams Voortgezet Onderwijs.
4. In aanvulling op lid 3 kan een melding ook gedaan worden bij een huisarts, medisch specialist, jeugdarts, Gecertificeerde Instelling of Rechtbank.
5. Bij ontvangst van een melding wordt beoordeeld of het gaat om een vraag die direct beantwoord kan worden of dat een gerichte doorverwijzing naar een andere organisatie of afdeling noodzakelijk is of dat nader onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte nodig is.
6. In aanvulling op lid 5 verstrekt de betrokken professional, met toestemming van de jeugdige en/of ouder(s), bij een gerichte doorverwijzing de informatie die nodig is voor de beoordeling van de benodigde ondersteuning.
7. Bij de beoordeling van een melding, kan een medewerker van het Jeugdexpertteam betrokken worden.

8. Indien er sprake is van een jeugdige en/of ouder(s) die al bekend is vanwege een eerdere melding van behoefte aan ondersteuning en de situatie is ongewijzigd dan kan dit een reden zijn om af te zien van nader onderzoek. Dit dient altijd in overleg en met goedkeuring van de jeugdige en/of ouder(s) plaats te vinden.
9. Een melding wordt inclusief de datum van ontvangst geregistreerd. De melding wordt schriftelijk (per mail of per post) bevestigd, tenzij de jeugdige en/of ouder(s) dit niet wenst.
10. Er wordt afgezien van registratie en een ontvangstbevestiging van de melding als een vraag direct kan worden beantwoord of als een gerichte doorverwijzing naar een andere organisatie of afdeling noodzakelijk is.
11. Indien nader onderzoek nodig is wordt de jeugdige en/of ouder(s) geïnformeerd over de mogelijkheid om een familiegroepsplan op te stellen en stelt hem gedurende 14 dagen na melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.
12. Indien nader onderzoek nodig is wordt de jeugdige en/of ouder(s) geïnformeerd over de mogelijkheid om gebruik te maken van cliëntondersteuning of een informele mentor (JIM).

Artikel 4. Familiegroepsplan

1. Voorafgaand aan het gesprek wordt de jeugdige en/of ouder(s) in het kader van het onderzoek de mogelijkheid geboden om een familiegroepsplan in te dienen. Het familiegroepsplan wordt opgesteld door de jeugdige en/of de ouder(s) zelf of samen met hun sociaal netwerk. In het plan staan de volgende zaken beschreven:
 - a. Welke (opvoed-)problematiek de jeugdige en/of de ouder(s) heeft of ervaart.
 - b. Welke ondersteuning nodig is.
 - c. Wie die ondersteuning biedt/kan bieden.
2. Het familiegroepsplan wordt betrokken bij het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte.
3. Aan het familiegroepsplan kunnen geen rechten, voor de toekenning van de aanvraag, worden ontleend.
4. Het familiegroepsplan dient binnen 14 dagen na de melding te worden ingediend.

Artikel 5. Onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte

1. Een melding van behoefte aan ondersteuning in de vorm van een individuele maatwerkvoorziening wordt nader onderzocht op basis van het eventueel aanwezige familiegroepsplan van de jeugdige en/of ouder(s) (zie artikel 4), één of meer gesprekken (zie artikel 6) met de jeugdige en/of ouder(s) en indien nodig aangevuld met gegevens van reeds betrokken professionals (waaronder leerkrachten en hulpverleners) en een (medisch) advies van een deskundige.
2. Aan de hand van het algemeen toetsings- en afwegingskader (zie artikel 10) wordt onderzocht of de jeugdige en/of ouder(s) ondersteuning nodig heeft en zo ja, welke vorm van ondersteuning.
3. Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van de volgende processtappen:
 - a. Allereerst wordt vastgesteld wat de eigenlijke ondersteuningsvraag van de jeugdige en/of ouder(s) is.
 - b. Vervolgens wordt vastgesteld wat de aard en oorzaak van de opgroei- en opvoedproblematiek is en als gevolg daarvan de belemmeringen in de veilige ontwikkeling van de jeugdige.
 - c. Vervolgens wordt vastgesteld wat nodig is om het gewenste resultaat te bereiken en welke ondersteuning hierbij nodig is.
 - d. Vervolgens wordt vastgesteld welk aandeel de jeugdige en/of ouder(s) en/of het sociaal netwerk vanuit eigen kracht in de benodigde ondersteuning kan hebben.
 - e. Indien de mogelijkheden van de jeugdige en/of ouder(s) en het sociaal netwerk ontoereikend zijn, wordt gekeken welke vorm van ondersteuning aanvullend passend is, dit kan een individuele maatwerkvoorziening zijn.
4. Het onderzoek naar de noodzaak van een individuele maatwerkvoorziening wordt uitgevoerd door het Jeugdexpertteam.
5. In afwijking van lid 4 maakt in het geval van een melding door een huisarts, medisch specialist, jeugdarts, Gecertificeerde Instelling of Rechtbank de ontvanger een professionele afweging van de benodigde ondersteuning en kan deze direct doorverwijzen naar jeugdhulp.
6. Voor het onderzoek naar de melding van behoefte aan ondersteuning geldt een behandeltijd van maximaal 6 weken na de melding. Als een jeugdige en/of ouder(s) een familiegroepsplan wil opstellen, wordt deze termijn verlengd met maximaal 2 weken.
Indien vanwege zorgvuldigheid van het onderzoek de termijn niet gehaald wordt, dan treedt degene die het onderzoek uitvoert in overleg met de jeugdige en/of ouder(s) over de verlenging van de termijn.

Dit wordt vervolgens schriftelijk bevestigd, onder vermelding van de termijn waarbinnen het onderzoek naar verwachting wel is afgerond.

Artikel 6. Gesprek in het kader van het onderzoek

1. Het gesprek in het kader van het onderzoek wordt gevoerd met de jeugdige en/of ouder(s) dan wel zijn vertegenwoordiger en waar mogelijk de mantelzorger(s) en desgewenst iemand uit het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s).
Tijdens dit gesprek mag de jeugdige en/of ouder(s), indien de jeugdige en/of ouder(s) dit wenst, een cliëntondersteuner of informele mentor (JIM) meenemen. Een cliëntondersteuner of informele mentor mag vanwege belangenverstrengeling niet tevens de (beoogd) zorgaanbieder zijn.
2. Indien het in het belang van een (her)indicatie, herbeoordeling of evaluatie noodzakelijk wordt geacht kan de zorgaanbieder, met instemming van de jeugdige en/of ouder(s), uitgenodigd worden bij (een deel van) het gesprek met de jeugdige en/of ouder(s).
3. In het gesprek worden de onderwerpen besproken die in artikel 7 van de verordening zijn vastgelegd.
4. De jeugdige en/of ouder(s) dient gegevens te verschaffen die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de melding van de ondersteuningsbehoefte, zoals (medische) onderzoeksgegevens.
5. Het opvragen van gegevens mag uitsluitend plaatsvinden met toestemming van de jeugdige en/of ouder(s). Daarbij is het voor de jeugdige en/of ouder(s) altijd duidelijk wie de gegevens opvraagt, bij wie de gegevens opgevraagd worden, om welke gegevens het gaat en met welk doel de gegevens opgevraagd worden.
Ter bevordering van de snelheid in het opvragen van deze gegevens, kan de jeugdige en/of ouder(s) zelf de gewenste gegevens opvragen, met de vermelding welk belang hij heeft bij deze gegevens.
6. Indien er sprake is van (fysieke) onveiligheid van de jeugdige en/of ouder(s), en/of de sociale omgeving kan afgeweken worden van lid 5.

Artikel 7. Ondersteuningsplan

1. Op basis van het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte, wordt een verslag gemaakt. Als ondersteuning vanuit de Jeugdwet noodzakelijk is, wordt een ondersteuningsplan opgesteld.
2. In het ondersteuningsplan wordt aangegeven:
 - a. Wat de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of ouder(s) is.
 - b. In verband met welke opgroei- en opvoedingsproblematiek ondersteuning nodig is.
 - c. Welke doelen en resultaten moeten worden behaald.
 - d. Door wie en op welke wijze deze ondersteuning wordt geboden.
 - e. Wat de bijdrage aan het te behalen resultaat is van het sociaal netwerk, andere voorzieningen, algemene voorzieningen (waaronder de basisondersteuning) en/of individuele maatwerkvoorzieningen.
 - f. De motivatie waarom deze bijdrage (duurzaam, goedkoop en adequaat) voorziet in de ondersteuningsbehoefte.
 - g. Welke afspraken er zijn gemaakt met de jeugdige en/of ouder(s) over o.a. de (tussen) evaluatie van de doelen en resultaten.
3. In het ondersteuningsplan wordt rekening gehouden met de wensen en behoeften van de mantelzorger.
4. Indien de jeugdige en/of ouder(s) kiest voor een persoonsgebonden budget in plaats van zorg in natura, dan wordt het budgetplan na goedkeuring toegevoegd aan het ondersteuningsplan.
5. De jeugdige en/of ouder(s) kan het ondersteuningsplan te allen tijde desgevraagd ontvangen. Het ondersteuningsplan wordt binnen 20 werkdagen na het onderzoek aan de jeugdige en/of ouder(s) beschikbaar gesteld. Indien de gestelde termijn niet haalbaar is wordt de jeugdige en/of ouder(s) geïnformeerd over de reden van vertraging.
6. De jeugdige en/of ouder(s) krijgt de mogelijkheid om het ondersteuningsplan te lezen en een reactie hierop te geven. Naar aanleiding van de reactie van de jeugdige en/of ouder(s) worden feitelijke onjuistheden in het ondersteuningsplan aangepast. Opmerkingen en aanvullingen van de jeugdige en/of ouder(s) worden aan het ondersteuningsplan toegevoegd.

Artikel 8. Aanvraag

1. Een uitkomst van het onderzoek naar aanleiding van de melding van behoefte aan ondersteuning kan een aanvraag voor een individuele maatwerkvoorziening zijn.

2. Het ondersteuningsplan is de basis voor de aanvraag. Een ondertekend ondersteuningsplan wordt gezien als een aanvraag.
3. Indien de jeugdige en/of ouder(s) niet akkoord is met het ondersteuningsplan wordt dit, inclusief de reden, in het plan aangegeven.
4. Indien de jeugdige en/of ouder(s) geen medewerking verleent aan een zorgvuldig onderzoek én zonder dit onderzoek de toegankelijkheid en passendheid van ondersteuning in de vorm van een individuele maatwerkvoorziening niet kan worden vastgesteld, kan het college negatief besluiten op de aanvraag van de jeugdige en/of ouder(s).

Artikel 9. Beschikking

1. Op de aanvraag voor een individuele maatwerkvoorziening ontvangt de jeugdige en/of ouder(s) binnen 2 weken een beslissing van het college, in de vorm van een beschikking. Indien deze termijn overschreden lijkt te worden, zal op grond van de Awb de jeugdige en/of ouder(s) schriftelijk geïnformeerd worden over een verlenging of opschorting van deze termijn.
2. Indien er sprake is van meerdere individuele maatwerkvoorzieningen en de aanvraag betreft een wijziging van één van de individuele maatwerkvoorzieningen, dan volstaat een wijzigingsbeschikking voor dit onderdeel.
3. Indien de jeugdige en/of ouder(s) geen medewerking heeft verleend aan een zorgvuldig onderzoek én er is gebleken dat zonder dit onderzoek de toegankelijkheid en passendheid van ondersteuning in de vorm van een individuele maatwerkvoorziening niet is vast te stellen, kan de aanvraag voor een individuele maatwerkvoorziening afgewezen worden.
4. Een voorziening (ZIN en PGB) kan niet met terugwerkende kracht worden verstrekt.
5. De looptijd van de beschikking is maximaal 2 jaar.
6. In afwijking van lid 5 kan de looptijd langer dan 2 jaar zijn als er sprake is van:
 - a. Een duurzaam traject. De beschikking heeft in dit geval een maximale duur van 3 jaar.
 - b. Pleegzorg 'Perspectief-biedend' of verblijf in een gezinshuis, indien is besloten dat een jeugdige niet meer terug naar huis kan en langdurig verblijf in een pleeggezin of gezinshuis noodzakelijk is. De beschikking zal in dit geval in principe een looptijd hebben tot de jeugdige de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.
 - c. Verblijf in een kleinschalige woonvoorziening, indien is besloten dat een jeugdige niet meer terug naar huis kan en langdurig verblijf in een kleinschalige woonvoorziening noodzakelijk is. De beschikking zal in dit geval in principe een looptijd hebben van maximaal 5 jaar.
7. In afwijking van lid 5 is de looptijd als er sprake is van een PGB niet langer dan 1 jaar.
8. In de beschikking worden de rechten en plichten met betrekking tot de verstrekte voorziening, conform artikel 12 van de Verordening, vastgelegd.
9. In de beschikking wordt, indien van toepassing, informatie opgenomen over het trekkingsrecht bij een PGB.
10. De jeugdige en/of ouder(s) heeft het recht om tegen de beschikking in bezwaar te gaan. De wijze waarop de jeugdige en/of ouder(s) in bezwaar kan gaan wordt met de beschikking meegezonden.
11. Indien een beschikking is afgegeven en het blijkt naderhand dat de geboden ondersteuning onvoldoende bijdraagt aan het te behalen resultaat, de geboden ondersteuning kwalitatief onvoldoende is of de geboden ondersteuning niet rechtmatig is, dan wel dat het resultaat, de kwaliteit en/of de rechtmatigheid niet goed is vast te stellen, kan dit aanleiding zijn voor een (herbeoordelings-) onderzoek en/of een wijziging of het intrekken van de beschikking.

Artikel 10. Algemeen toetsings- en afwegingskader

Om te bepalen of ondersteuning in de vorm van een individuele maatwerkvoorziening voor de jeugdige en/of ouder(s) toegankelijk en passend is, worden de onderstaande aspecten in de weergegeven volgorde getoetst en/of gewogen:

1. *verantwoordelijke gemeente*: om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van de ondersteuning wordt nagegaan welke gemeente als woonplaats geldt volgens het meest recente stappenplan woonplaatsbeginsel van de VNG.
Een individuele maatwerkvoorziening wordt alleen verstrekt aan een jeugdige en/of ouder(s) waarvoor de gemeente Leeuwarden volgens het woonplaatsbeginsel verantwoordelijk is.

2. *aard van de problematiek*: er is sprake van opgroei- en/of opvoedingsproblematiek die een bedreiging kan vormen voor een veilige (cognitieve, sociale, emotionele en/of lichamelijke) ontwikkeling van de jeugdige.
- Bij het bepalen van de mate van de opgroei- en/of opvoedingsproblematiek kan gebruik worden gemaakt van de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) inclusief het ouderschapssupplement en het ordeningsprincipe Kind in Fryslân.
- De ZRM is een instrument om verschillende dimensies van zelfredzaamheid overzichtelijk in beeld te brengen. De ZRM heeft elf domeinen waarop de mate van zelfredzaamheid wordt beoordeeld. De domeinen van de ZRM zijn: Financiën, Dagbesteding, Huisvesting, Huiselijke relaties, Geestelijke gezondheid, Lichamelijke gezondheid, Verslaving, Activiteiten Dagelijks Leven, Sociaal netwerk, Maatschappelijke participatie en Justitie. Het ouderschaps-supplement omvat de domeinen: Lichamelijke verzorging, Sociaal-emotionele ondersteuning, Scholing en Opvang.
 - Het ordeningsprincipe Kind in Fryslân is een instrument dat vanuit dialoog tussen jeugdige en/of ouder(s) en betrokken hulpverleners bepaalt welke zwaarte van ondersteuning nodig is. Met behulp van het instrument wordt een inschatting gemaakt van de zwaarte van de benodigde ondersteuning. Er worden vier vormen onderscheiden: opvoedingsvragen, opvoedingsspanning, opvoedingsnood en opvoedingscrisis.
Indien er sprake is van opvoedingsvragen of opvoedingsspanning wordt indien nodig ondersteuning geboden vanuit andere voorzieningen (zoals het Opvoedpunt) en/of de basisondersteuning. Indien er sprake is van opvoedingsnood wordt indien nodig ondersteuning geboden door middel van een individuele maatwerkvoorziening (Pleegzorg, Dyslexiezorg, Specialistische Jeugdhulp, Woonvoorziening, Open 3 milieus voorziening (O3M), JeugdzorgPlus of Landelijk Transitiearrangement (LTA)). Bij opvoedingscrisis wordt indien nodig ondersteuning geboden door middel van Crisis hulp.
3. *aanvaardbaar niveau van het gewenste resultaat (goed genoeg)*: om het aanvaardbare niveau van een veilige ontwikkeling van de jeugdige te kunnen bepalen wordt het volgende gewogen:
- Welk niveau past bij de mogelijkheden van de jeugdige en/of ouder(s).
 - Welk niveau staat in redelijke verhouding tot de situatie van de jeugdige en/of ouder(s) voordat er sprake was van een mogelijke bedreiging van een veilige ontwikkeling van de jeugdige.
 - Welk niveau staat in redelijke verhouding tot dat van personen in vergelijkbare omstandigheden en dezelfde leeftijdscategorie die zich veilig ontwikkelen.
 - Welk niveau is minimaal noodzakelijk om een veilige ontwikkeling te kunnen borgen.
 - Binnen welke aanvaardbare termijn het gewenste resultaat behaald dient te zijn.
4. *eigen kracht*: de mate waarin de jeugdige en/of ouder(s) zelf (gebruikelijke of bovengebruikelijke hulp) of samen met hun sociaal netwerk, of door het aanspreken van een aanvullende verzekering die is afgesloten, het aanvaardbare niveau van een veilige en gezonde ontwikkeling kan bereiken of behouden. Ouders zijn primair zelf verantwoordelijk voor het gezond en veilig opgroeien van hun kinderen, ook als er sprake is van beperkingen of problemen. En de ondersteuning die daarbij nodig is dient in beginsel ook door hen geleverd te worden, tenzij blijkt dat de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouder(s) tekort schiet, omdat er sprake is van:
- (langdurige) fysieke afwezigheid;
 - een beperking of een beperkte leerbaarheid;
 - (dreigende) mentale of fysieke overbelasting. Om te bepalen of er sprake is van (dreigende) overbelasting wordt ook gekeken welke mogelijkheden de ouder(s) heeft om deze (dreigende) overbelasting op te heffen. Hierbij mag verwacht worden dat de ouder(s) werk en sociaal maatschappelijke activiteiten herinricht door deze activiteiten te beperken, verminderen of anders te organiseren. Hierbij wordt rekening gehouden met:
 - de samenstelling van het gezin en de woonsituatie;
 - de aard van de benodigde ondersteuning;
 - de mate van planbaarheid en uitstelbaarheid van de benodigde ondersteuning;
 - de frequentie en omvang van de benodigde ondersteuning;
 - de duur van de benodigde ondersteuning, waarbij het uitgangspunt is dat kortdurende inzet (maximaal 3 maanden in een jaar) niet leidt tot overbelasting;
 - de noodzaak van de ouder(s) om in een inkomen te voorzien;
 - overige individuele omstandigheden die door betrokkenen worden ingebracht.
5. *gebruikelijke hulp*: de mate waarin de jeugdige met ondersteuning van de ouder(s) het aanvaardbare niveau van een veilige ontwikkeling kan bereiken of behouden.
- Bij gebruikelijke hulp worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- Ouders zijn primair zelf verantwoordelijk voor de verzorging, opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen. De zorgplicht van ouders strekt zich uit over het bieden van een woonomgeving waarin hun fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd, een passend pedagogisch klimaat en zorg in de zin van verzorging, begeleiding en stimulans die nodig is bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid

en zelfredzaamheid, ongeacht de leeftijd van het kind. Deze handelingen worden als gebruikelijk aangemerkt.

- b. Gebruikelijke hulp heeft een verplichtend karakter. Het hoeft niet te betekenen dat de ouder(s) deze hulp zelf uitvoert. De gebruikelijke hulp kan door de ouder(s) ook aan derden uitbesteed worden of met eigen financiële middelen ingekocht worden.
 - c. Voor gebruikelijke hulp is geen (aanvullende) ondersteuning vanuit de Jeugdwet noodzakelijk.
 - d. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder, al dan niet naast fulltime (vrijwilligers)werk of opleiding, de gebruikelijke hulp over. De zorgplicht vervalt niet bij echtscheiding of beëindiging van de relatie. Er wordt wel rekening gehouden met eventueel door de rechtbank vastgelegde afspraken.
 - e. Onder gebruikelijke hulp valt in ieder geval:
 - i. De aanwezigheid van ouders.
 - ii. Het bieden van ouderlijk toezicht.
 - iii. Het bieden van een beschermende woonomgeving.
 - iv. Het bieden van structuur.
 - v. Het bieden van begeleiding en stimulans bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
 - vi. Het begeleiden naar huisarts, ziekenhuis of therapie.
 - vii. Het maatschappelijk verkeer, als bezoek aan familie, vrienden, school, sport etc.
 - viii. De zorg bij kortdurende ziekte.
 - f. Bij de beoordeling of en in welke mate er sprake is van gebruikelijke hulp worden in ieder geval de volgende aspecten gewogen:
 - i. De aard van de benodigde ondersteuning.

Gebruikelijke hulp bij jeugdigen kan ook handelingen omvatten die niet standaard bij alle jeugdigen voorkomen. Het gaat dan om handelingen die een gebruikelijke hulphandeling vervangen. Voorbeelden zijn: het legen van een katheterzakje in plaats van verschonen; bij een jeugdige met een verstandelijke beperking oefenen met het gebruik van pictogrammen in plaats van oefenen met topografie of het geven van sondevoeding in plaats van eten.
 - ii. De mate van planbaarheid en uitstelbaarheid van de benodigde ondersteuning en de momenten van de dag waarop dit geboden wordt.

Het kan daarbij gaan om handelingen die in samenhang met reguliere zorgmomenten kunnen worden geboden.
 - iii. De frequentie en omvang van de benodigde ondersteuning.
 - iv. De duur van de benodigde ondersteuning.
 - v. De leeftijd en de ontwikkelingsfase van de jeugdige.

Er wordt daarbij uitgegaan van een bandbreedte in de normale ontwikkeling. Er wordt rekening gehouden met de verschillen die in de ontwikkeling bestaan bij kinderen in dezelfde leeftijdscategorie (zie toelichting).
 - vi. Gebruikelijke hulp is niet of in mindere mate van toepassing als uit objectief onderzoek blijkt dat de ouder(s) niet in staat is om (een aantal) taken over te nemen vanwege:
 - (langdurige) fysieke afwezigheid;
 - een beperking of beperkte leerbaarheid;
 - (dreigende) mentale of fysieke overbelasting.
6. *bovengebruikelijke hulp*: de mate waarin door de ouder(s) meer dan gebruikelijke hulp geboden kan worden. Indien de ouder(s) de mogelijkheden (kennis en vaardigheden) heeft om de meer dan gebruikelijke hulp zelf te bieden, hiervoor beschikbaar is en dit niet leidt tot overbelasting is geen aanvullende ondersteuning vanuit de Jeugdwet noodzakelijk.
7. *mantelzorg*: de mate waarin er een sociaal netwerk is en de personen uit het sociaal netwerk van de jeugdige en/of ouder(s) bereid en in staat zijn om mantelzorg te bieden en de mate waarin de mantelzorgers hierbij ondersteuning nodig hebben om (dreigende) overbelasting tegen te gaan. Dit wordt bepaald door de totale belasting (gebruikelijke hulp, bovengebruikelijke hulp, mantelzorg, werk en persoonlijke omstandigheden) van de mantelzorgers.

Mantelzorg is een vorm van ondersteuning die niet afdwingbaar is door de overheid. Er mag niet een bijdrage van mantelzorgers worden verlangd die ten koste gaat van (het zoeken naar) werk of inkomen of welzijn.
8. *vrijwilligers(werk)*: de mate waarin de jeugdige en/of ouder(s) met de ondersteuning van vrijwilligers of het zelf verrichten van maatschappelijk nuttige of zinvolle activiteiten het aanvaardbare niveau van een veilige ontwikkeling kan bereiken of behouden.
9. *andere voorzieningen*: de mogelijkheden voor de jeugdige en/of ouder(s) om gebruik te maken van algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen, en/of voorzieningen vanuit andere

wetgeving zoals: Passend Onderwijs, kinderopvang, ziektekostenverzekering, de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg.

10. *algemeen gebruikelijke voorziening*: de mate waarin het voor de jeugdige en/of ouder(s) als persoon een algemeen gebruikelijke voorziening betreft. Een algemeen gebruikelijke voorziening wordt in principe door de jeugdige en/of ouder(s) zelf bekostigd.
Bij het bepalen of een noodzakelijke voorziening -voor de jeugdige en/of ouder(s) als persoon- een algemeen gebruikelijke voorziening betreft, worden de volgende aspecten gewogen:
 - a. Is de voorziening niet specifiek bedoeld voor personen met een beperking.
 - b. Is de voorziening voor de jeugdige en/of ouder(s) daadwerkelijk beschikbaar.
 - c. Levert de voorziening een passende bijdrage aan het gewenste resultaat.
 - d. Kan de voorziening financieel gedragen worden met een inkomen op minimumniveau.
11. *eerdere verstrekking individuele maatwerkvoorziening*: de mate waarin de aspecten uit lid 2 tot en met lid 10 gewijzigd zijn ten opzichte van de eerder verstrekte individuele maatwerkvoorziening.
12. *deskundig oordeel en advies*: er kan een specifiek deskundig oordeel of advies ingewonnen worden om te kunnen vaststellen:
 - a. Wat de aard, oorzaak en gevolgen van de opgroei- en/of opvoedproblematiek zijn.
 - b. Wat de (on)mogelijkheden van de jeugdige en/of ouder(s) zijn in relatie tot de aard, oorzaak en gevolgen van de opgroei- en/of opvoedproblematiek.
 - c. Wat de noodzakelijke en/of passende ondersteuning is in relatie tot de aard, oorzaak en gevolgen van de opgroei- en/of opvoedproblematiek.
13. *vorm van ondersteuning*: om te bepalen welke vorm van ondersteuning voor de jeugdige en/of ouder(s) toegankelijk en passend is, worden naast de toetsing en weging van lid 1 tot en met 12 tevens de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - a. Ondersteuning vanuit het eigen sociaal netwerk of met inzet van vrijwilligers waar mogelijk, professionele ondersteuning alleen indien noodzakelijk.
 - b. Een lichte vorm van ondersteuning waar mogelijk, een zwaardere vorm van ondersteuning alleen indien noodzakelijk.
 - c. Kortdurende ondersteuning waar mogelijk, langdurige ondersteuning alleen indien noodzakelijk.
 - d. Ambulante ondersteuning ten behoeve van het thuis (kunnen blijven) wonen waar mogelijk, ondersteuning met verblijf alleen indien noodzakelijk.
 - e. Een verblijf in een gezinssituatie (pleegzorg of gezinshuis) waar mogelijk, verblijf in een instelling alleen indien noodzakelijk.
 - f. Ondersteuning dichtbij het eigen sociaal netwerk waar mogelijk, ondersteuning op afstand van het sociaal netwerk alleen indien noodzakelijk.
 - g. Ondersteuning middels groepsaanbod waar mogelijk, individuele ondersteuning alleen indien noodzakelijk.
14. *goedkoopst adequate voorziening*: de mate waarin de voorziening voor de jeugdige en/of ouder(s) duurzaam bijdraagt aan het behalen van het resultaat.
Zijn meer mogelijkheden adequaat, dan wordt gekozen voor de, naar objectieve maatstaven, goedkoopste voorziening (vanuit de Jeugdwet of andere wetten binnen het Sociaal Domein). Voorzieningen die (op termijn) kostenverhogend werken, zonder dat zij de voorziening passender maken, komen niet voor toekenning in aanmerking.
15. *individuele maatwerkvoorziening*: om te bepalen of een jeugdige en/of ouder(s) in aanmerking komt voor een individuele maatwerkvoorziening worden lid 1 t/m 14 van dit artikel gehanteerd.
Een individuele maatwerkvoorziening (ZIN of PGB) is pas aan de orde als na onderzoek blijkt dat de jeugdige en/of ouder(s) niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met bovengebruikelijke hulp, met mantelzorg, met een andere voorziening, met vrijwilligers(werk) en/of met een algemene voorziening voldoende in staat is het aanvaardbare niveau van een veilige ontwikkeling van de jeugdige te bereiken of te behouden. Indien een jeugdige en/of ouder(s) in aanmerking komt voor een individuele maatwerkvoorziening wordt, mede op basis van het gestelde in artikel 11 Verstrekkingvorm en artikel 12 Persoonsgeboden budget, een keuze gemaakt voor ZIN of PGB.
16. *Op Maat*: indien de jeugdige en/of ouder(s) specifiek op zijn situatie aangepaste ondersteuning nodig heeft, kan Op Maat als voorziening worden ingezet. Belangrijk hierbij is of de bestaande regels of procedures een onbedoeld of ongewenst effect hebben (hardheidsclausule). Op Maat wordt gemotiveerd (legitimatie) ingezet met behulp van een maatwerkplan. Dit kan als een doorbraak nodig is die bijdraagt aan het gewenste resultaat (perspectief). Dit kan als reguliere routes en voorzieningen geen of onvoldoende een passende oplossing zijn of wanneer er meer snelheid nodig is om het gewenste resultaat te bereiken. Op Maat bestaat in de volgende (combinatie van) vormen:
 - a. ondersteuning mogelijk maken binnen bestaande regels of kaders
 - b. het anders of innovatief organiseren van ondersteuning
 - c. een vergoeding vanuit het Op Maat-budget

- d. ondersteuning mogelijk maken buiten bestaande regels of kaders (mandaat)

TOELICHTING

Bij de beoordeling of en in welke mate er sprake is van gebruikelijke hulp wordt onder andere gekeken naar de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind. Uitgangspunt hierbij is de richtlijn gebruikelijke hulp van ouders aan minderjarige kinderen.

Richtlijn gebruikelijke hulp van ouders aan minderjarige kinderen.

Kinderen van 0 tot 5 jaar
Hebben ouderlijk toezicht nodig.
Hebben ondersteuning, begeleiding en stimulans nodig bij alle Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).
Hebben ondersteuning, begeleiding en stimulans nodig bij hun cognitieve, sociaal emotionele en lichamelijke ontwikkeling.
Hebben ondersteuning, begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
Hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Hebben ondersteuning, begeleiding en stimulans nodig bij het gebruik van medicatie.
Hebben ondersteuning, begeleiding en stimulans nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding.
Hebben ondersteuning en begeleiding nodig bij verkeersdeelname.
Kinderen van 5 tot 12 jaar
Hebben ouderlijk toezicht nodig.
Hebben begeleiding en stimulans nodig bij ADL.
Hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun cognitieve, sociaal emotionele en lichamelijke ontwikkeling.
Hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid
Hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Hebben begeleiding en stimulans nodig bij het gebruik van medicatie.
hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding.
Hebben begeleiding nodig bij verkeersdeelname.
Hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 24 uur per week
Jeugdigen van 12 tot 18 jaar
Hebben toezicht nodig van ouders. • Vanaf 12 jaar kunnen ze enkele uren alleen gelaten worden. • Vanaf 16 jaar kunnen ze een dag en/of nacht alleen gelaten worden.

Hebben stimulans en/of controle nodig bij ADL.
Hebben begeleiding, stimulans en/of controle nodig bij hun cognitieve, sociaal emotionele en lichamelijke ontwikkeling.
Hebben begeleiding, stimulans en/of controle nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
Hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Hebben stimulans en controle nodig bij het gebruik van medicatie.
Hebben stimulans nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding.
Hebben een reguliere dagbesteding op school/opleiding.

Artikel 11. Verstrekkingvorm

1. Een algemene voorziening kan alleen in de vorm van zorg in natura worden verstrekt.
2. Een individuele maatwerkvoorziening kan in de vorm van zorg in natura (ZIN) of persoonsgebonden budget (PGB) worden verstrekt.
3. In afwijking van lid 2 wordt een PGB in principe niet verstrekt voor Crisishulp.
4. In afwijking van lid 2 kan een PGB voor informele hulp alleen worden verstrekt voor de profielen A: Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp, E: Begeleiding en Ondersteuning en I: Logeren. Dit in verband met de doelmatigheid van de geboden hulp in combinatie met de complexere problematiek in de andere profielen.
5. Een combinatie van ZIN voor de ene individuele maatwerkvoorziening en PGB voor een andere individuele maatwerkvoorziening is mogelijk.
6. Een combinatie van ZIN en PGB binnen één individuele maatwerkvoorziening is niet mogelijk.
7. In afwijking van lid 6 is een combinatie van ZIN en PGB binnen één individuele maatwerkvoorziening wel mogelijk als het PGB aangewend wordt voor informele ondersteuning.
8. Een combinatie van basisondersteuning als algemene voorziening (ZIN) en een individuele maatwerkvoorziening (ZIN of PGB) is alleen mogelijk indien er geen overlap zit in de vastgestelde doelen voor ondersteuning.

Artikel 11A. Keuze aanbieder (ZIN)

1. Om te bepalen welke gecontracteerde aanbieder de noodzakelijke ondersteuning mag bieden, worden de volgende criteria gehanteerd:
 - a. De wens van de jeugdige en/of ouder(s) (en zijn netwerk).
 - b. De specifieke zorgbehoefte van de jeugdige en/of ouder(s).
 - c. Nabijheid van de zorgaanbieder (afstand van woonadres jeugdige en/of ouder(s)).
 - d. Wachttijden/beschikbaarheid bij de zorgaanbieder.
 - e. Levensovertuiging van de jeugdige en/of ouder(s).
 - f. Vanuit zorgperspectief vereiste zorgcontinuïteit.
2. Als op grond van lid 1 blijkt dat meerdere gecontracteerde aanbieders aan de criteria voldoen en de jeugdige en/of ouder(s) heeft nog steeds geen voorkeur, dan beslist de jeugdige en/of ouder(s) via loting.

Artikel 12. Persoonsgebonden budget

Om te bepalen of een persoonsgebonden budget (PGB) voor de jeugdige en/of ouder(s) toegankelijk en passend is en conform de daarvoor opgestelde regels wordt besteed, worden de volgende aspecten getoetst en/of gewogen:

1. Om in aanmerking te komen voor een PBG dient te zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. Er is op basis van het Algemeen toetsings- en afwegingskader (zie artikel 10) bepaald dat de jeugdige en/of ouder(s) in aanmerking komt voor ondersteuning in de vorm van een individuele maatwerkvoorziening.
 - b. De jeugdige en/of ouder(s) stelt zich gemotiveerd op het standpunt dat de voorziening die een gecontracteerde zorgaanbieder levert niet passend is.
 - c. De jeugdige en/of ouder(s) dan wel hun vertegenwoordiger is vaardig om in de rol van budgetbeheerder alle aan de PGB verbonden taken op een verantwoorde wijze uit te voeren. De PGB-vaardigheid wordt getoetst met behulp van de door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uitgegeven "Checklist 10-punten PGB vaardigheid" en bijbehorende "Handreiking voor toetsing (minimale) PGB-vaardigheid".
De taken die behoren bij het PGB zijn:
 - i. Het opstellen van een budgetplan.
 - ii. Het opstellen van een zorgovereenkomst.
 - iii. Opdrachtgever/werkgever zijn van de zorgaanbieder, met alle daarbij behorende verplichtingen waaronder het aansturen van de zorgaanbieder en het regelen van vervanging bij ziekte of vakantie.
 - iv. Het verantwoord beheren van het budget, waaronder het controleren van declaraties op de gegevens van de zorgaanbieder, de geleverde uren en het tarief. En het indienen van facturen en het voeren van een administratie.
 - v. Het actief zicht houden op de kwaliteit, veiligheid en doeltreffendheid van de ondersteuning en passende maatregelen nemen indien een van deze zaken onvoldoende is.
 - vi. Er op toezien dat er gewerkt wordt aan de te behalen resultaten, die vermeld staan in het ondersteuningsplan. Hiervoor neemt de budgetbeheerder deel aan alle evaluatiegesprekken, met de zorgaanbieder en de jeugdige en/of ouder(s), over de ondersteuning.
 - vii. Verantwoording afleggen aan de gemeente over de besteding van het PGB, wanneer de gemeente daar om vraagt.
 - viii. Wijzigingen direct doorgeven aan de gemeente en de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Zoals een verhuizing, het stopzetten of veranderen van de ondersteuning vanuit het PGB, verandering van budgetbeheerder of een andere zorgaanbieder.
 - d. Het ondersteuningsaanbod dat met een PGB wordt ingekocht is veilig, doeltreffend en persoonsgericht. Formele ondersteuning vanuit een PGB kan alleen worden ingekocht bij zorgaanbieders die voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen die gelden voor zorgaanbieders die vanuit ZIN ondersteuning bieden, zie ook het Kwaliteitskader Sociaal Domein gemeente Leeuwarden op de website www.leeuwarden.nl/jeugdhulp. Aanvullend gelden de eisen die staan vermeld in het 'Normenkader PGB voor Jeugdhulp', zie onderstaand bij Toelichting.
2. In aanvulling op lid 1 sub c noemen we de uitvoerder van de PGB taken de budgetbeheerder. De budgetbeheerder is (eind)verantwoordelijk voor alle taken die bij het budgetbeheer behoren. In het geval een wettelijk vertegenwoordiger is aangesteld kan alleen voor een PGB gekozen worden als de wettelijk vertegenwoordiger toestemming geeft voor de keuze van een PGB én de wettelijk vertegenwoordiger (eind of mede) verantwoordelijk wil en kan zijn voor het budgetbeheer. In het geval meerdere personen de taken van een budgetbeheerder op zich nemen, dient het budgetbeheer in onderlinge afstemming te gebeuren.
 3. In aanvulling op lid 1 sub c kan een persoon in ieder geval niet de rol van budgetbeheerder krijgen als de persoon:
 - a. Geen (financieel) onafhankelijke positie heeft ten aanzien van de zorgaanbieder die formele ondersteuning biedt.
 - b. Een wettelijk vertegenwoordiger heeft, zoals een curator, bewindvoerder of (zorg)mentor.
 - c. Niet meerderjarig is.
 - d. Niet over een woonadres beschikt volgende de BRP.
 - e. In detentie zit.
 - f. De Nederlandse taal onvoldoende beheerst.
 - g. Onvoldoende rekenvaardig is.
 - h. Niet in staat is de veiligheid van de jeugdige die ondersteuning nodig heeft te waarborgen.
 - i. Een verslaving heeft, zoals een alcohol-, drugs-, gok- of koopverslaving.
 - j. Ondersteuning nodig heeft in de vorm van 24/7 beschikbaarheid en bereikbaarheid.
 - k. Ondersteuning nodig heeft bij de eigen administratie.
 - l. In de schuldsanering zit of daarvoor een verzoek heeft ingediend.
 - m. Surseance van betaling heeft aangevraagd of failliet is verklaard.

- n. Eerder een PGB heeft beheerd en toen gebleken is dat deze persoon onvoldoende vaardig was en/of de verplichtingen niet nakwam en/of er sprake is geweest van fraude met een PGB of sociale voorzieningen.
4. In aanvulling op lid 1 sub c dient in het geval van een gemachtigd vertegenwoordiger, samen met het PGB budgetplan, een relevante en geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) ingeleverd te worden. Deze VOG mag bij een eerste aanvraag voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet niet ouder zijn dan 3 maanden en vanaf een eerste aanvraag maximaal 5 jaar en 3 maanden oud.
 5. De budgetbeheerder dient een (financieel) onafhankelijke positie te hebben ten aanzien van de zorgaanbieder die formele ondersteuning biedt. De budgetbeheerder mag niet worden betaald voor het beheer door de zorgaanbieder. De budgetbeheerder mag niet tevens de (formele of informele) zorgaanbieder zijn, tenzij het een gezaghebbende ouder van de jeugdige betreft.
 6. De budgetbeheerder dient de belangen van de budgethouder te vertegenwoordigen en in het belang van de budgethouder te handelen.
 7. Met een PGB kan de jeugdige en/of ouder(s), als voldaan is aan de voorwaarden, zelf individuele maatwerkvoorzieningen inkopen. De zelfgekozen zorgaanbieder kan in bepaalde gevallen passender zijn. De jeugdige en/of ouder(s) voert met een PGB zelf regie over zijn eigen ondersteuning. De jeugdige en/of ouder(s) kan met een PGB kiezen voor formele ondersteuning en/of informele ondersteuning (zie artikel 1 Begripsbepalingen).
Inzet van informele ondersteuning met een vergoeding vanuit een PGB kan alleen in situaties waarin:
 - a. de opgroei- en opvoedproblematiek niet op eigen kracht kan worden opgelost;
 - b. het de gebruikelijke hulp overstijgt;
 - c. bovengebruikelijke hulp of mantelzorg geen passende oplossing biedt;
 - d. het voor de persoon die de informele ondersteuning biedt niet leidt tot overbelasting;
 - e. er geen mogelijkheden zijn in de vorm van een andere voorziening of algemene (gebruikelijke) voorziening;
 - f. inzet van vrijwilligers(werk) niet mogelijk is;
 - g. dit aantoonbaar tot een beter resultaat leidt en aantoonbaar doelmatiger is dan formele ondersteuning of zorg in natura.
 8. De zorgaanbieder die ondersteuning vanuit een PGB biedt mag niet tevens de rol van cliëntondersteuner van de jeugdige en/of ouder(s) hebben (gehad).
 9. Indien vanuit een PGB informele ondersteuning wordt ingezet moet er samen met het budgetplan een relevante en geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) ingeleverd worden, tenzij de persoon die de informele ondersteuning biedt de gezaghebbende ouder is. Deze VOG mag bij een eerste aanvraag voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet niet ouder zijn dan 3 maanden en vanaf een eerste aanvraag maximaal 5 jaar en 3 maanden oud.
 10. Het is toegestaan dat de jeugdige en/of ouder(s) samen met anderen ondersteuning inkoopt met het PGB. Het ondersteuningsplan, de aanvraag, het budgetplan, de beschikking en de verantwoording blijft wel individueel.
 11. Om te bepalen of met informele ondersteuning het beoogde resultaat behaald kan worden, worden de volgende aspecten gewogen:
 - a. Kan de jeugdige en/of ouder(s) zijn keus om een informele ondersteuning in te schakelen goed motiveren.
 - b. Heeft de zorgaanbieder die de informele ondersteuning gaat bieden op geen enkele wijze druk uitgeoefend op de jeugdige en/of ouder(s) bij zijn keuze.
 - c. Is de zorgaanbieder die de informele ondersteuning gaat bieden in staat om het type, de omvang, de frequentie en de duur van de ondersteuning te bieden.
 - d. Wordt de kwaliteit van de geboden ondersteuning voldoende geborgd.
 - e. Wat is de totale belasting van de zorgaanbieder die informele ondersteuning biedt (gebruikelijke hulp, bovengebruikelijke hulp, mantelzorg, betaald en onbetaald werk en persoonlijke omstandigheden).
 - f. Is het mogelijk om een keer over te slaan of zijn er mogelijkheden om tijdelijk de ondersteuning uit handen te geven in geval van vakantie of ziekte.
 12. In het budgetplan dient het volgende te worden opgenomen:
 - a. Aan welke vorm van ondersteuning het budget besteed gaat worden.
 - b. Wat het beoogde resultaat van de ondersteuning is.
 - c. Door wie de ondersteuning geleverd gaat worden.
 - d. Welke activiteiten uit het budget betaald gaan worden.
 - e. Een begroting met daarin opgenomen het werkelijke tarief van de zorgaanbieder die de ondersteuning gaat bieden.
 13. De jeugdige en/of ouder(s) dient voor het afsluiten van een zorgovereenkomst gebruik te maken van de door de SVB beschikbaar gestelde model zorgovereenkomsten. De duur van de overeenkomst kan niet langer zijn dan de duur van de beschikking.

14. Een uitbetaling vindt plaats op basis van een declaratie.
Een declaratie bevat in ieder geval:
 - a. De naam van de zorgaanbieder.
 - b. Het burgerservicenummer/KvK van de zorgaanbieder.
 - c. Het belastingnummer van de zorgaanbieder die formele ondersteuning biedt.
 - d. Een overzicht van de data en het aantal uren, dagdelen, etmalen waarop de ondersteuning is geboden.
 - e. Het tarief.
 - f. Ondertekening van de budgethouder en/of budgetbeheerder.
15. De volgende bestedingsregels gelden voor een PGB:
 - a. Het PGB tarief is inclusief overhead, vakantietoeslag, tegenwaarde verlofuren en alle bijkomende kosten (zoals vervoer, opleiding, maaltijden, entreegelden). Hier wordt geen extra budget voor toegekend.
 - b. Kosten voor de uitvoering van taken die horen bij een budgetbeheer (zie lid 1c) mogen niet uit het PGB worden betaald.
 - c. Kosten voor bemiddeling, coördinatie, tussenpersonen of belangenbehartigers mogen niet uit het PGB worden betaald.
 - d. Na het overlijden van de jeugdige mag, indien niet teruggevallen kan worden op het sociaal netwerk, voor activiteiten verband houdend met het overlijden uitgevoerd door de zorgaanbieder, maximaal een gemiddeld maandbedrag (berekend over de laatste drie gewerkte maanden), door de zorgaanbieder gedeclareerd worden.
 - e. De jaarlijkse kosten voor het basislidmaatschap voor 'Per Saldo' (de belangenorganisatie voor PGB houders) kunnen zonder verantwoording vanuit het PGB worden gedeclareerd.
 - f. Er mag een feestdagenuitkering verstrekt worden aan de zorgaanbieder(s) van maximaal € 100,- in totaal op jaarbasis.
 - g. Er mag een reiskostenvergoeding worden betaald aan de zorgaanbieder(s) die niet hoger is dan de belastingvrije reiskostenvergoeding (in 2025: € 0,23 per kilometer), voor een reisafstand vanaf 6 km (enkele reis) tot maximaal 150 km (retour) per persoon per keer.
 - h. Voor sub e tot en met sub g wordt geen extra budget toegekend.
16. De jeugdige en/of ouder(s) die langer dan 4 weken (28 dagen) naar het buitenland gaat en dan ondersteuning in het buitenland wil inkopen, moet toestemming vragen van het college.
Het inkopen van ondersteuning in het buitenland is in uitzonderlijke situaties maximaal 13 weken per kalenderjaar toegestaan.
Het PGB wordt dan aangepast aan het tarief dat gehanteerd wordt in het land waar men gedurende deze periode verblijft, met een maximum van het binnen de gemeente Leeuwarden vastgestelde PGB tarief.
17. De jeugdige en/of ouder(s) mag, naar zijn of haar behoefte, de ene periode meer ondersteuning inkopen dan de andere periode, zolang het totaal beschikte budget (per kalenderjaar) niet wordt overschreden.
De jeugdige en/of ouder(s) is wel verplicht om per periode een factuur in te dienen over de werkelijk ontvangen uren ondersteuning. Het afspreken van een vast maandloon is niet toegestaan.
18. Indien de jeugdige en/of ouder(s) een duurdere voorziening wil inkopen dan met het verstrekte PGB mogelijk is, dan kan dit, maar betaalt de jeugdige en/of ouder(s) het meerdere zelf.
19. Het PGB wordt door de gemeente niet overgemaakt naar de bankrekening van de jeugdige en/of ouder(s), maar naar de bankrekening van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Dit is wettelijk geregeld om misbruik en oneigenlijk gebruik van PGB tegen te gaan. De SVB betaalt de door de budgetbeheerder goedgekeurde declaratie(s) van de zorgaanbieder(s).
Deze regeling, trekkingsrecht geheten, geldt voor alle gemeenten.
20. De zorgovereenkomst die de jeugdige en/of ouder(s) afsluit met de zorgaanbieder die de ondersteuning vanuit het PGB gaat bieden, dient door de gemeente en de SVB goedgekeurd te zijn alvorens uren van de betreffende zorgaanbieder gedeclareerd kunnen worden.
21. Degene die daadwerkelijk de ondersteuning aan de jeugdige en/of ouder(s) biedt, dient dezelfde te zijn als de persoon dan wel zorgaanbieder waarmee de jeugdige en/of ouder(s) de zorgovereenkomst heeft afgesloten. Dit is niet van toepassing bij vervangen van ziekte of vakantie.
22. Het aantal door de zorgaanbieder gewerkte en betaalde uren mag niet afwijken van het Arbeidstijdenbesluit en mag indien het Arbeidstijdenbesluit niet van toepassing is, niet meer bedragen dan veertig uur per week. Bij het vaststellen of deze veertig uur per week overschreden wordt, kan ook betrokken worden de hoeveelheid uren aan ondersteuning die deze persoon, al dan niet via een PGB, levert aan andere personen of gezinsleden en/of het aantal uren dat elders gewerkt wordt dan vanuit de Jeugdwet.
23. De jeugdige en/of ouder(s) dient alle documenten die betrekking hebben op het PGB en de inhuur van een zorgaanbieder te bewaren.
Onder deze documenten vallen in ieder geval:
 - a. De beschikking afgegeven door de gemeente Leeuwarden.

- b. Het ondersteuningsplan.
 - c. Het PGB-budgetplan.
 - d. De zorgovereenkomst(en) en wijzigingen op de zorgovereenkomst(en).
 - e. Het SVB-budgetoverzicht.
 - f. Declaraties/ urenbriefjes/facturen van de zorgaanbieder.
 - g. Evaluatieverslagen van de voortgang van de doelen/resultaten uit het ondersteuningsplan.
24. De jeugdige en/of ouder(s) dient de in lid 22 genoemde documenten gedurende vijf jaar te bewaren en als daarom wordt gevraagd (een kopie van) de stukken aan de gemeente te verstrekken. De gemeente kan de stukken opvragen bij een steekproefsgewijze controle op de kwaliteit en/of rechtmatigheid van het PGB door de jeugdige en/of ouder(s) en/of de zorgaanbieder.

TOELICHTING

Bij het toekennen van een Persoonsgebonden Budget (PGB) wordt gebruik gemaakt van onderstaand Normenkader PGB Jeugdhulp, waarin is vastgesteld welke kwaliteitseisen er per profiel worden gesteld aan PGB formele ondersteuning:

Profiel	Problematiek	Eisen formele ondersteuning
A: Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp	Enkelvoudige problematiek bij de betreffende jeugdige.	De hulpverlening is minimaal Practise Based effectief.
B: Meervoudige Specialistische Jeugdhulp	Meervoudige problematiek bij de betreffende jeugdige. Er is geen sprake van (zware) gezinsproblematiek.	Kernelement van de in te zetten hulpverlening is aantoonbaar Evidence Based.
C: Complexe Problematiek	Complexe problematiek bij de jeugdige en LVB, verslavings- of psychiatrische problematiek bij ouder(s). Het gehele gezin is onderdeel van de hulp.	De hulpverlener beschikt minimaal over een diploma op hbo niveau. Kernelement van de hulp is aantoonbaar Evidence Based.
D: (Zeer) Complexe en intensieve problematiek	Meervoudige (Zeer) Complexe en intensieve problematiek bij de jeugdige en de ouder(s) die vraagt om intensieve hulpverlening (> 4 uur per week).	Iedere betrokken hulpverlener beschikt over een geldige accreditatie voor de altijd te hanteren bewezen effectieve interventies.
E: Begeleiding en Ondersteuning	Lichte structurele problematiek bij de jeugdige zelf en versterken van zelfredzaamheid jeugdige en ouders.	De hulpverlener beschikt minimaal over een diploma op hbo niveau. Kernelement van de jeugdhulp is aantoonbaar Evidence Based.
F: Dagopvang	De jeugdigen en/of de betrokken opvoeders hebben langdurige of zelfs chronische problematiek waarvoor ze begeleid en ondersteund worden. Waarvoor aanvullend, tijdelijk en beperkt, beschikbaarheid van een pedagogische setting buiten de eigen thuissituatie van de jeugdige nodig is.	De hulpverlener beschikt minimaal over een diploma op hbo niveau. Kernelement van de hulp is aantoonbaar Evidence Based.
I: Logeren herstel	Complexe problematiek bij jeugdige zelf.	Het bieden van hulp en/of ondersteuning gericht op de problematiek door vakbekwame geregistreerde hulpverlener met minimaal mbo-4 niveau.
I: Logeren duurzaam	Duurzame inzet van logeren is alleen mogelijk voor een doelgroep die door de aard van de problematiek van de opvoeders (psychiatrie of (L)Vb)) ondersteund moet worden om de situatie van	Het bieden van hulp en/of ondersteuning gericht op de problematiek door vakbekwame geregistreerde hulpverlener met minimaal mbo-4 niveau.

	“goed genoeg” in stand te houden.	
--	-----------------------------------	--

Artikel 13. Schending Inlichtingenplicht

1. Bij signalen dan wel een vermoeden van schending inlichtingenplicht, conform de verordening artikel 14 lid 2 en 3, is de gemeentelijke toezichthouder bevoegd onderzoek te verrichten. De jeugdige en/of ouder(s), de PGB budgetbeheerder en de zorgaanbieder(s) zijn verplicht aan dit onderzoek mee te werken en alle relevante informatie ten behoeve van dit onderzoek schriftelijk en/of mondeling aan de gemeentelijke toezichthouder te verstrekken.
2. Het college kan bij geconstateerde schending inlichtingenplicht een besluit tot verstrekking van een individuele maatwerkvoorziening geheel of gedeeltelijk intrekken.
3. Aanvullend op lid 2 kan het college geheel of gedeeltelijk de geldwaarde vorderen van de ten onrechte genoten individuele maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten PGB.
4. Indien de beschikking voor een PGB is gewijzigd of ingetrokken vanwege toerekenbaar handelen van de zorgaanbieder die ten laste van het PGB formele of informele ondersteuning levert, ontstaat een vordering op die zorgaanbieder. De vordering bedraagt het bedrag gelijk aan het door de zorgaanbieder, vanwege het toerekenbaar handelen, ten laste van het PGB ten onrechte ontvangen bedrag. Dit derdenbeding is onherroepelijk en blijft ook na beëindiging van de zorgovereenkomst van kracht.

Artikel 14. Invorderen

1. De wijze van invorderen van de geldwaarde van de ten onrechte genoten individuele maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten PGB (Artikel 13, lid 3) vindt plaats conform artikel 4:92 van de Awb.
2. De vastgestelde (gehele of gedeeltelijke) geldwaarde, zoals medegedeeld in het betalingsbesluit, geldt als een opgelegde betalingsverplichting.
3. De termijn waarbinnen deze betalingsverplichting moet plaatsvinden is zes weken (conform Awb). Hiervan kan afgeweken worden als, op basis van de vastgestelde betalingscapaciteit of een voorstel van de belanghebbende, een betalingsregeling conform lid 6 is afgesproken.
4. De betalingscapaciteit in het inkomen is gelijk aan het gedeelte van het inkomen dat de beslagvrije voet overschrijdt.
5. Elk voorstel van de belanghebbende waarbij het totaal bedrag van de nieuwe vorderingen in beginsel wordt betaald binnen een termijn van 36 maanden wordt geaccepteerd.
6. Voor zover de belanghebbende beschikt over activa die nauw samenhangen met de ontstaansgrond van de vordering, wordt teruggevorderd ten laste van deze activa.
7. Voor zover de belanghebbende beschikt over vermogen (waaronder wordt verstaan alle aan de belanghebbende in eigendom toebehorende roerende en onroerende zaken en vermogensrechten) dat nauw samenhangt met de ontstaansgrond van de vordering, wordt teruggevorderd ten laste van het vermogen voor zover het vermogen na aftrek van alle schulden, uitgezonderd de gemeentelijke vorderingen, een bedrag van € 1.500,- te boven gaat.
8. Bij de vaststelling van de betalingsverplichting en de betalingscapaciteit in het inkomen dient rekening gehouden te worden met de bijzondere, financiële en persoonlijke omstandigheden van belanghebbende.

Artikel 15. Hardheidsclausule

1. Indien toepassing van deze beleidsregels in een individueel geval zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard, kan het college hiervan ten gunste van de jeugdige en/of ouder(s) afwijken.

Artikel 16. Slotparagraaf

1. *Inwerkingtreding*
De Beleidsregels Jeugdhulp 2026-2 gemeente Leeuwarden treden in werking op de dag na publicatie, onder gelijktijdige intrekking van de Beleidsregels Jeugdhulp 2026 gemeente Leeuwarden.
2. *Overgangsbepaling*

- a. Een besluit op een aanvraag wordt genomen op basis van de op de datum van het besluit geldende Beleidsregels Jeugdhulp;
 - b. Een jeugdige houdt het recht op de verstrekte voorziening, inclusief het daarbij verstrekte persoonsgebonden budget, ook na inwerkingtreding van nieuwe Beleidsregels Jeugdhulp, tot de einddatum van de beschikking of tot het college een nieuw besluit genomen heeft.
 - c. Op bezwaarschriften wordt beslist met in achtneming van de Beleidsregels Jeugdhulp die geldig waren ten tijde van het bestreden besluit op de aanvraag.
3. *Citeertitel*
Deze beleidsregels worden aangehaald als 'Beleidsregels Jeugdhulp 2026-2 gemeente Leeuwarden'.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering van 16 juni 2026,

Burgemeester,

Secretaris.